

Un mapa polític més obert

Havien de ser una mena de primàries entre CiU i PSC de cara als pròxims comicis al Parlament. Però els resultats de les municipals del 25 de maig a Catalunya han dibuixat un panorama més polièdric, amb la irrupció d'ERC com a tercera força, la recuperació de l'espai polític d'ICV i l'evident solidesa de l'electorat del PP

Aquesta setmana es constituïran els nous governs dels ajuntaments de Catalunya. I mostraran un mapa electoral que pràcticament ningú no esperava. Les dues grans formacions hegemòniques han perdut gas, tot i que continuen sent les majoritàries. ERC s'ha convertit en la tercera força política en nombre de vots i de regidors, ICV-EA ha reconstruït l'espai que havia ocupat anteriorment i el PP ha mantingut a l'alça les seves posicions.

Començant pel final, una de les sorpreses electorals més importants. El PP ha obtingut a Catalunya 40.000 vots més que l'any 1999. Amb aquests resultats ha demostrat tenir una solidesa electoral que gairebé ningú no havia considerat possible. Així, ha quedat clar que l'oposició massiva contra la guerra a l'Iraq o la mala gestió del desastre del Prestige, entre altres conflictes, no han erosionat l'electorat espanyolista a Catalunya. Potser les mobilitzacions i les crítiques a la gestió del PP han generat un cert revulsiu entre aquest electorat, que des de l'inici de la transició sempre ha existit. De fet, el PP ha aconseguit gairebé 360.000 vots. Tot i això, els populars no han superat els prop de 395.000 sufragis que van obtenir el 1995, quan el partit era liderat per l'emblemàtic Aleix Vidal-Quadras, amb un discurs netament nacionalista espanyol radical.

Per tant, doncs, una primera conclusió que es pot extreure d'aquests comicis és que la dreta nacionalista espanyola té una bossa de votants potencials a Catalunya de prop de 400.000 electors. I que aquests votants s'activen quan els discursos són més contundents i clars. Es

va motivar quan Vidal-Quadras era l'asot del nacionalisme català. I s'ha motivat ara, en un context en el qual el lideratge a Espanya de José María Aznar s'ha convertit en el guardià de les essències patriòtiques espanyoles.

Arribats aquí, caldrà veure com afronta el PP la cursa electoral que ha començat per a les eleccions al Parlament català. Sembla clar que els discursos moderats no han estat mai gaire útils per aquest electorat. Així doncs, el PP haurà de triar entre la moderació, per intentar esgarrapar vots de centre-dreta regionalista d'una part de l'electorat de CiU, o optar per la contundència dialèctica de la dreta espanyola –amb les modernitzacions discursives que calgui–, que tradicionalment sempre li ha donat un resultat més positiu. I, precisament, caldrà veure si el protagonisme del ministre i candidat presidenciable del PPC, Josep Piqué, és capaç d'assumir qualsevol dels dos discursos o, per contra, en cas d'optar per la via radical, haurà de rebre el suport del líder dels populars, José María Aznar.

La recuperació d'Iniciativa. Un altre dels elements destacables dels resultats electorals és la recuperació d'ICV i d'EUiA. Després d'una legislatura d'incerteses i de crisi, Iniciativa ha aconseguit restablir el seu espai electoral fruit de la coalició amb els seus antics socis d'Esquerra Unida i Alternativa. Així, la coalició ICV-EA-EPM (Iniciativa per Catalunya Verds – Esquerra Alternativa – Entesa de Progrés Municipal) ha superat els 338.000 vots, uns 70.000 més que la suma d'ICV i EUiA del 1999. Així doncs, aquesta co-

alició s'acosta als 382.000 vots que tenia el 1995 l'antiga IC-V. L'èxit de la coalició, però, també ha vingut per les sigles EPM, que ha significat que Iniciativa hagi pogut penetrar en algunes àrees no metropolitanes, on fins ara sempre havia tingut molt poca implantació.

Iniciativa, doncs, ha aconseguit uns resultats que li permeten reforçar el seu perfil polític davant del PSC. Així, amb vista a cercar el seu espai en el postpujolisme, tot i deixar clara la seva aposta per un govern alternatiu a CiU, integrat per les formacions anomenades progressistes, amb el lideratge del PSC, pot intentar incidir més en les polítiques d'aquesta majoria per la qual advoca. El gran repte que ara té Iniciativa és el de consolidar els seus resultats. I no és una feina fàcil. Iniciativa, que ha demostrat obertament les seves preferències per un govern presidit per Pasqual Maragall, amb el suport d'ICV i ERC, haurà de vigilar que el desgast electoral que han patit els socialistes en aquests comicis electorals no se li giri en contra, en les properes eleccions al Parlament. Iniciativa, doncs, haurà de fidelitzar el seu electorat remarcant el seu projecte polític, enfront del missatge del PSC, per evitar fugues de part del seu electorat cap a la tria de l'opció d'un suposat "vot útil" davant la pugna entre Pasqual Maragall i Artur Mas.

El creixement d'ERC. Els republicans han estat la força que més ha crescut en aquests comicis. De prop de 225.000 vots del 1999 ha arribat als gairebé 413.000. Un creixement que els ha permès passar dels 677 regidors als 1.262. ERC, doncs, ha vist per fi assolit un dels seus grans objectius: esdevenir la tercera força política a Catalunya. I aquest element l'ha convertit, en aquests dies de negociacions, en el blanc de les pressions polítiques de gairebé totes les altres forces polítiques. CiU els ha retret no prioritzar els pactes amb formacions "sense dependències" de Madrid. El PSC i ICV li retreuen que cerqui més el repartiment de càrrecs que no pas la configuració de "majories de progrés". Enmig d'aquest foc creuat, els independentistes mantenen la tesi que l'arribada d'ERC a les institucions és el "veritable canvi", per-

Gestos de gran alegria de Pasqual Maragall i Joan Clos el passat dia 25. El PSC, però, haurà de cedir més competències a ERC i ICV en el nou equip de govern de Barcelona.

què aposta per una formació que integra "catalanisme i progrés".

Sigui com sigui, la formació liderada per Josep-Lluís Carod-Rovira encara

l'inici de les eleccions al Parlament amb una sòlida posició de sortida. Els resultats municipals han confirmat les expectatives de creixement de la formació i la

A Barcelona els "petits" es creixen

Potser ha estat la mateixa capital catalana la que ha experimentat uns resultats més sorprenents. El PSC perd cinc dels vint regidors, CiU en perd un i es queda amb nou, el PP n'afegeix un als sis que tenia i ERC i ICV aconsegueixen sumar-ne dos i tres respectivament i ara en tindran cinc cadascun.

Així, Joan Clos, que en l'anterior legislatura va governar còmodament amb els seus vint regidors (a un de la majoria absoluta) i amb el suport dels tres d'ERC i els dos d'ICV, ara es veu obligat a cedir part del seu poder administratiu als seus dos socis de govern. Així, per exemple, el cap de llista de Barcelona per ERC, Jordi Portabella, ja ha deixat clar que els correspon un 20% de la gestió del nou govern municipal de Barcelona. I per la seva banda ICV també ha deixat clar, tal com va dir el president d'aquesta formació, Joan Saura, que "s'ha acabat el govern socialista, ara serà el govern de l'esquerra plural". Aquestes pretensions dels partits "petits" no han agradat gens a la cúpula del PSC.

ERC aspira a obtenir més responsabilitats en àmbits com el d'urbanisme, el de promoció econòmica, la cultura i l'educació. Per la seva banda, ICV voldria responsabilitats en àmbits com el medi ambient, la política social i la política de joventut.

El PSC espera poder contrarestar aquestes aspiracions amb els pactes generals a Catalunya i amb el contrapès a la Diputació de Barcelona. Però ERC ja ha deixat clar que juga fort en aquestes negociacions i ICV tampoc no vol donar per entès cap pacte.

Aquesta setmana es constituïran la majoria d'ajuntaments. Serà el moment de veure l'abast del creixement dels anomenats partits "petits". *E. R.*

Dalt, el candidat del PP a la presidència de la Generalitat de Catalunya, Josep Piqué. A sota, el candidat de CiU, Artur Mas, que haurà de capgirar la tendència a la baixa del partit.

seva consolidació com a tercera força política. ERC ha aconseguit representació en municipis de l'àrea de Barcelona, com l'Hospitalet de Llobregat, Badalona, Gavà, Viladecans, Barberà del Vallès i altres on fins ara no havia tingut mai presència. Així doncs, a banda de quantitativament, el creixement d'ERC és homogeni en el territori. I, afegit a tot això, cal remarcar el desgast de les dues formacions majoritàries de Catalunya, CiU i PSC, que juga a favor dels republicans.

La perplexitat dels dos grans. Una vegada més s'ha demostrat que les enquestes electorals no serveixen de gaire més que per a apuntar tendències. De

vegades ni per a això. Per això els resultats electorals del passat 25 de maig han generat certa perplexitat entre les dues forces majoritàries.

Convergència i Unió, tot i aconseguir gairebé 790.000 paperetes (quinze mil vots més que l'any 1999) ha baixat del 26,52% al 24,37 del vot. D'aquesta manera, no aconsegueix aturar la lenta però constant tendència a la baixa. Malgrat això, la federació catalanista ha vist que els auguris més catastrofistes que anunciaven un daltabaix no s'han complert i que el seu principal adversari, el PSC, rebia un important correctiu.

Els socialistes del PSC, malgrat tot, continuen essent la primera formació en

nombre de vots, amb més d'1.077.000, 13.000 menys que el 1999. Tot i això, ha passat de tenir el 37,38% dels vots al 33,23. Aquesta disminució de percentatge és la causa de la pèrdua d'algunes de les majories absolutes emblemàtiques (Lleida, Girona, Terrassa...) i importants davallades en ciutats on governa, començant per la mateixa capital, Barcelona, on l'alcalde socialista, Joan Clos, ha perdut cinc regidors, dels vint que tenia. De tota manera, el partit de Pasqual Maragall ha aconseguit millorar lleugerament la seva implantació territorial, un aspecte important de cara als comicis al Parlament català.

Però al marge dels resultats propis, el que ha generat més perplexitat entre les

El que ha generat més perplexitat entre les ciues forces majoritàries han estat els resultats de les altres formacions, especialment d'ERC i ICV

dues forces majoritàries han estat els resultats de les altres formacions, especialment d'ERC i ICV. Així, tant CiU com PSC han vist com l'"equidistància" dels republicans es reforça i es converteix en una via independent, cada cop més difícil de controlar. I els ecosocialistes han deixat de ser el soci silenciós assegut al remolc del tren del "canvi" que ha de liderar Pasqual Maragall.

Així, el panorama polític català és avui més polièdric que abans del 25 de maig. I la cursa per la presidència de la Generalitat de Catalunya resta més oberta.

Enric Rimbau